Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XC. Ч. 223. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 23-го ЛИСТОПАДА, 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 23, 1984. No. 223. VOL. XC.

Школа св. Юра влаштовує зустріч абітурієнтів

В редакції „Свободи" (сидять, зліва): О. Ставнича і о. П. Пащак; стоять (зліва): О. Гандзій і М. Ворох.

Ню Йорк. — Тут у школі св. Юра, що належить до УКЦеркви і від довгих років щорічно випускає ряд абітурієнтів із середньої школи, відбудеться в суботу 1-го грудня ц.р., товариська зустріч випускників цієї цілоденної української школи з 1959 року.

Товариська зустріч у 25-річчя закінчення школи буде сполучена із забавою при звуках оркестри „Темпо", керівник якої Іриней Коваль та соліст Юрій Граб також закінчили школу св. Юра.

Підготовою цієї зустрічі займається окремий комітет, що працює вже від травня. До комітету входять: Марта Сушків-Ворох, Христина Стасюк-Боракорса, Олександра Дудинська-Гандзій і Оля Палюх-Ставнича. У приготуваннях до імпрези бере участь також о. парох Патрикій Пащак, ЧСВВ, який в 1959 році служив також церкві св. Юра та її школі своєю активною працею.

Це є перша така зустріч абітурієнтів школи і тому організатори запрошують абітурієнтів інших років взяти в ній участь.

Квитки в ціні 20 дол. можна завчасно замовляти в парохії св. Юра при 7-ій вулиці в Ню Йорку або у О. Гандзій, 511 Academy St. Maplewood, N. J. 07040, чи телефонічно у О. Ставничої (201) 933-7558. Квитки можна буде також одержати при вході на залю шкільної авдиторії, де буде відбуватися зустріч.

УІТ і УВУ влаштовують конференцію, присвячену М. Грушевському

Мюнхен-Ню Йорк. — За ініціятивою УІТ, Український Вільний Університет і Українське Історичне Товариство влаштовують в суботу, 8-го грудня ц.р., в приміщенні УВУ, наукову конференцію, присвячену Михайлові Грушевському у 50-ліття його смерти.

Конференція складається з двох сесій. Програма першої частини конференції в українській мові включає таких доповідачів: проф. д-р Володимир Янів, ректор УВУ, „Відкриття", проф. д-р Любомир Винар, голова УІТ, „Михайло Грушевський і державницький напрям в українській історіографії", проф. д-р Теодор Мацьків — „Гетьман Мазепа в оцінці Грушевського", проф. д-р Аркадій Жуковський — „Михайло Грушевський і журнал „Україна".

Друга сесія в німецькій мові відбудеться з такими доповідями: проф. д-р Гельмут Нойбавер (університет Рупрехта-Карла в Гайдельберзі) — „М. Грушевський в історичній перспективі часу", д-р Ернст Людерман (Нордбаден) — „М. Грушевський в совєтській історіографії після 1956 року".

Слід відмітити, що це є перша наукова конференція на европейському терені, яка відбудеться спільними силами видатних українських і німецьких науковців, яка є присвячена відзначенню життя, діяльности і творчости М. Грушевського.

ГОЛОДНИЙ ОБІД

Чикаго. — В неділю, 25-го листопада, в год. 4-ій по полудні крамничка „Сумління" при Сестрицтві Пресвята Покрова влаштовує голодний обід в авдиторії собору свв. Володимира і Ольги. Доповідатиме ред. Уляна Любович з Ню Йорку на тему „Українська Жінка на засланні". Ввесь дохід призначений на акцію допомоги українським політв'язням та їхнім родинам в Україні.

У ВАШІНҐТОНІ ВЕДУТЬСЯ ПЕРЕГОВОРИ МІЖ ЗСА І ФРАНЦІЄЮ

Вашінгтон. — До Вашінгтону на відвідини і розмови з американськими державними чинниками прибув міністер закордонних справ Франції Клод Чейсон, метою якого є злагіднити поставу Адміністрації президента Роналда Регена до підписаного між Францією і Лівією договору про виведення з африканської держави Чад закордонних військ Франції і Лівії. Державний департамент ЗСА вважає, що президент Франції Франсуа Міттеран забагато довіряє лівійському диктаторові полковникові Муаммарові Каддафі, який як показала практика, підвів також Міттерана. Франція вже давно вивела свої війська з Чаду, а Каддафі зволікає з виведенням ще до сьогодні.

Ці й інші справи були предметом довгої тригодинної розмови між Чейсоном і державним секретарем Джорджом Шулцом. Пізніше речник цього Департаменту Джан Гюз заявив кореспондентам, що відносини між ЗСА і Францією є добрі, але це не означає, що між двома країнами нема різниці в поглядах на ці чи інші проблеми. Про різниці в поглядах запитали Гюза кореспонденти довідавшись, що державний секретар не прийняв запрошення Чейсона взяти участь в обіді, який французька амбасада влаштовувала у зв'язку з приїздом міністра закордонних справ. Гюз відповів, що Дж. Шулц не бере особисто участи в таких обідах в закордонних амбасадах, але Державний департамент репрезентуватимуть там два заступники Шулца Кеннет Дем і Майкл Армакост.

Головною темою розмови між Шулцом і Чейсоном були справи Чаду, Каддафі, його „чорної листи" державних діячів і голів держав на яких він „видав" вирок смерти, але при тій нагоді обидва державні мужі порушили багато інших справ міжнародного значення. Розмови проходили в дружній атмосфері, не зважаючи на різницю думок про Каддафі. Очевидно, Франція настоюватиме, щоб Лівія негайно вивела усі свої військові частини з Чаду і не компромітувала Франції в очах світу. На запитання кореспондентів, що робитимуть Франція і ЗСА як Каддафі відмовиться від виконання домовлености, Дж. Гюз відповів, що це є справа обидвох урядів, які кожний посвоєму реагуватиме на чергове зламання домовлености Каддафі, що його недавно президент Єгипту Госні Мубарак назвав „міжнародним терористом", і це є до певної міри вказівкою, як треба до такої людини підходити.

В ЛМКЛЮБІ ДОПОВІДАТИМЕ ПРОФ. Д-Р О. ДОМБРОВСЬКИЙ

Ню Йорк. — З Літературно-Мистецького Клюбу інформують, що тут в п'ятницю, 23-го листопада ц.р., о год. 7-ій вечора в приміщенні Клюбу — 136 Друга авеню (Дім ОУВФ) доповідатиме проф. д-р Олександер Домбровський, генеральний секретар Українського Історичного Товариства на тему: „Професор Михайло Грушевський — основоположник української національної історіографії". По доповіді — запити.

Дж. Киркпатрик повертається в приватний сектор

Ню Йорк. — Амбасадор З'єднаних Стейтів Америки до Об'єднаних Націй Джін Киркпатрик заявила у вівторок, 20-го листопада, кореспондентам, що вона має намір покинути дипломатичну службу і повернутися до приватного сектора після закінчення 39-ої сесії Генеральної асамблеї ОН 18-го грудня ц.р.

Джін Киркпатрик

Заява амбасадора Дж. Киркпатрик про те, що, мовляв, відповідальні в Уряді, а зокрема в Державному департаменті особи зрозуміють її інтенцію, вказувала б, кажуть політичні спостерігачі, що вона дійсно хоче повернутися до праці в університеті, де раніше викладала політичні науки, і не старатиметься про інший пост в Адміністрації президента Роналда Регена, як про це раніше спекулювали у політичних колах. Засоби масової інформації передбачали, що Киркпатрик може зайняти в Адміністрації пост головного дорадника Президента у справах крайової безпеки, заступивши на цьому пості дотеперішнього дорадника Роберта МекФарлейна, який мав би бути пересунений на інше становище. Ходили навіть чутки, що у випадку уступлення Джорджа Шулца, амбасадорка до ОН зайняла б пост державного секретаря.

Тимчасом стало відомо, що всі особи на головніших постах: Дж. Шулц, Р. МекФарлейн, Каспар Вайнберґер, Джеймс Бейкер, Елвин Міз та інші, погодились залишитись на своїх постах в Уряді на другу каденцію президента Р. Регена.

Дж. Киркпатрик відмітила, що після 18-го грудня вона говоритиме з Президентом з надією, що він вповні зрозуміє її бажання відійти від політики у приватне життя. Киркпатрик найдовше служила на пості амбасадора до ОН, після Аллея Стівенсона, наймениваного на цей пост президентом Джаном Кеннеді. Стівенвон виконував цю функцію на протязі чотирьох і пів року.

„Я маю також особисті причини, які я мусіла відсунути на друге місце перед президентськими виборами, а також не хотіла покидати мого посту під час Генеральної асамблеї", — заявила журналістам Дж. Киркпатрик. Вона підкреслила, що ЗСА поправили свою позицію в цій міжнародній установі і вони знову починають надавати тон у політиці. До голосу американських представників на цьому форумі вже прислухаються чимраз більше держав світу, переконавшись у широму підході до розв'язки багатьох важливих справ.

Дж. Киркпатрик, яка відзначила свої 58-мі уродини минулого понеділка, 19-го листопада, була раніше професором Джорджтависького університету і належала до консервативної групи в Демократичній партії, у якій вона все ще зареєстрована.

ВИСТАВКА КАРТИН Я. ПЛАВ'ЮКА

Чикаго, Ілл. — **Заходами** 12-го Відділу **Українського** Золотого Хреста **тут в п'ятницю, 30-го листопада ц.р., в приміщенні „Сеньйорів", при 2355 В. Чикаго авеню, відбудеться виставка картин Яра Плав'юка.** Відкриття в п'ятницю, 30-го листопада о год. 7:30 **вечора.** Слово про **мистця виголосить мисткиня Марія** Гарасовська-Дачишин. В суботу, 1-го, й **неділю, 2-го грудня виставка буде відкрита від 10-ої години вранці.**

Бандуристи потребують нічлігів

Ню Йорк. — Керівники Школи Кобзарського Мистецтва інформують, що у зв'язку з кобзарським концертом в суботу, 29-го грудня ц.р., в Тавн Голл (43-тя вулиця між Шостою авеню і Бродвей) в Ню Йорку і 30-го грудня у Філядельфії, виникла проблема приміщень для бандуристів і бандуристок у Ню Йорку, які приїдуть до цього міста з різних місцевостей ЗСА і Канади, а також Австралії і Европи.

Концерти влаштовує Товариство Українських Бандуристів, а спонзорує їх Український Народний Союз з нагоди закінчення ювілейних святкувань 90-річчя УНС.

Очікується біля 150 бандуристів і тому потрібно для них нічлігів. Бандуристи почнуть приїжджати вже 26-го грудня на два дні інтенсивних проб.

Організатори просять родини зголошуватись до Лідії Чорної, тел.: (718) 658-7449, або до Юліяна Китастого (212) 777-5029.

ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ ТАБІР „ХМЕЛІВ"

Ірвінгтон, Н. Дж. — Від 13-го до 18-го січня 1985 року відбуватиметься лещетарський табір „Хмелів" для старшого пластунства в місцевості Кіллінгтон, Вт. Зголошення приймаються до 1-го грудня ц.р. Ближчі інформації можна отримати, пишучи на адресу: Юрій Кряк, 61 Wilson Pl. Irvington N. J. 07111, Tel.:(201) 371-7859.

Фільм „За стерном долі" буде висвітлений у Клюбі „УСО" Тризуб

Філядельфія. — Управа Окружного Комітету УНС Філядельфійської Округи повідомляє українську громаду Філядельфії й околиці, що в суботу, 1-го грудня ц.р., о год. 5:30 по полудні в залі новозбудованого клюбу Українського Спортового Осередку „Тризуб" при дорогах Стейт Ровд і Кавнті Лайн ровд в Горшамі, Па., буде висвітлений фільм УНСоюзу „За стерном долі".

До оглянення історичної вартости фільму Управа Окружного Комітету запрошує всіх своїх членів, членів і симпатиків УСО „Тризуб", як рівнож щиро вітатиме всіх, хто бажає побачити на екрані історію української громади в Америці. Притому буде нагода гарно провести осінній вечір в модерному клюбі в товаристві приятелів і знайомих. Вступ на фільм вільний.

РОКОВИНИ ВІДДІЛУ УНС В ПЕРТ АМБОЮ

Перт Амбой, Н. Дж. — В неділю, 25-го листопада ц.р., о год. 8:30 рано в українській католицькій церкві буде правитись Служба Божа за здоров'я членів Б-ва св. Миколая 104-го Відділу УНСоюзу і Панахида за покійних колишніх членів. До Богослужби співатиме церковний хор „Боян" під диригентурою проф. Романа Левицького. В цей день Братство і Відділ обходитиме 81-шу річницю свого існування.

„Хутір тварин" Дж. Орвелла появився в перекладі І. Дибко

Балтимор. — Цього року тут з Українського Видавництва „Смолоскип" ім. В. Симоненка та з циклу видань Бібліотеки „Смолоскипа" ч. 49, в перекладі письменниці Ірини Дибко з англійської на українську мову появився твір Джорджа Орвелла „Хутір тварин".

У вступному слові до цієї книжки, присвяченої п'ятидесятиріччю Великого Голоду в Україні та його жертвам, д-р В. Кухар пише, що вже минуло понад тридцять років від появи першого перекладу цього твору, що його випрацював Іван Чернятинський, — „назріла пора для чергового перекладу того завжди актуального твору". В. Кухар теж підкреслює, що „Завдяки своєму досвідові літераторки й чутливому жіночому приторкові в перекладній праці над 'Хутором тварин', Ірина Дибко надала доволі похмурій темі того твору прикметного собі теплого, гуманного звучання".

Книжку цю — в ціні 5 долярів — можна набути, написавши на адресу: Mrs. I. Dybko-Tylypchak, 2 Crescent Ave., Passaic, N. J. 07055.

ДОПОВІДЬ І. ОЛЬШАНІВСЬКОГО В БАФФАЛО

Баффало, Н. Й. — В неділю, 2-го грудня ц.р., о год. 4-ій по полудні в залі української православної громади, при 200 Комо парк, Чіктовага, Ігор Ольшанівський голова організації Американці в Обороні Прав Людини в Україні, виголосить доповідь на тему: „Створення Комісії дослідів, причин і наслідків Великого голоду в Україні в 1932-33 роках". Доповідь організує Відділ Української Американської Координаційної Ради.

ДЕНЬ ПОДЯКИ

З уваги на свято День Подяки у четвер, 22-го листопада, це число „Свободи" друкується з датою п'ятниці, 23-го листопада. У четвер Головна Канцелярія УНСоюзу і В-во „Свобода" будуть закриті. Чергове число „Свободи" друкуватиметься в п'ятницю з датою суботи, 24-го листопада.

Філядельфія попрощала Дзвінку Швед

Філядельфія (Я.Т.). — Філядельфійська громада попрощала в п'ятницю, 9-го листопада, колишню довголітню голову Української Ліги Проти Знеславлення Олександру Дзвінку Швед, яка покидає Філядельфію і переїздить з родиною на Фльориду, влаштувавши у її честь прощальний вечір.

Дзвінка Швед (справа) з Галею Козак-Левицькою і Нілею Павлюк.

Формальна частина цього вечора, що відбувся у гарних приміщеннях УОКЦентру, була коротка: голова Ліги Галя Козак-Левицька привітала гостю і висловила жаль з приводу її виїзду з Філядельфії. Колишня голова подякувала за влаштування тієї несподіваної зустрічі. Голова ЗУАДК-у д-р Олександер Білик зложив, з нагоди цього вечора, 250 дол. на потреби Ліги, а голова філядельфійського Комітету Оборони Національних і Людських Прав Уляна Мазуркевич вручила Дзвінці Швед гарний дарунок від комітету. Все це відбулося без президіяльного стола, без чисельних і довгих промов, але у дуже дружній і дуже щирій атмосфері. Опісля учасники цього прощального вечора ще довго ґуторили при вині та смачному буфеті, що його приготовили членки Ліги.

Українська Ліга Проти Знеславлення була зорганізована у травні 1978 року після висвітлення телевізійною сіткою Сі-Бі-Ес фільму „Голокост", який очорнив українську поліцію, УПА та весь український нарід. Ініціятором створення Ліги, її організатором і першим головою була Дз. Швед. За перших шість років існування Ліги Дз. Швед відзначила себе великим організаційним хистом, знаменитим зрозумінням завдань і напрямних праці Ліги, полемічним талантом гідним першоклясного правника, журналістичними здібностями і, перш за все, невтомною працею. Враз з невеликим гуртом ідейних молодих співробітників, Двізнка Швед почесно працювала на одній із дуже занедбаних ділянок українського громадського життя — оборони доброго українського імені.

У СВІТІ

ПРЕЗИДЕНТ ФІЛІППІН Фердінанд Маркос перейшов тяжку і дуже складну операцію серця і перебуває тепер у шпиталі. Спершу урядові чинники не подавали цієї інформації до публічного відома, але коли вістка про хворобу Маркоса поширилась серед народу, бюро президента подало до відома, що „не зважаючи на тимчасове захворіння президент Маркос має нагляд над усіма державними справами". Прихильники Маркоса побоюються, що коли чутки про серйозну хворобу будуть поширюватися, то це може викликати антиурядові заворушення, організовані опозицією.

МІНІСТЕР ОБОРОНИ СССР Дімітрій Устінов все ще перебуває на лікуванні у невідомій місцевості, кажуть політичні спостерігачі в Москві. Він не тільки що не брав участи в річній параді для відзначення 67-ої річниці так званої жовтневої революції, але також 19-го листопада не з'явився на військовій параді для вшанування ракетних і артилерійських частин совєтської армії. Добре поінформовані джерела в Москві раніше заявляли, що 76-річний маршал Д. Устінов перебуває в шпиталі після виливу крови в мозку і хто знає чи повернеться до чинної служби. Головну промову замість Устінова виголосив один із заступників міністра оборони, Владімір Толубко.

МІНІСТЕРСТВО ЗАКОРДОННИХ справ Польської Народної Республіки перестерегло закордонних кореспондентів, щоб вони не пов'язувались з підривними елементами в Польщі, які, мовляв, змагають до повалення комуністичної влади і щоб не брали участи у заповідженій пресовій конференції скликаній групою нагляду за брутальністю у поведінці урядових осіб, поліції, війська і агентів служби безпеки. В заяві мінісерства говориться, що кореспонденти можуть бути покарані, або навіть позбавлені права на дальше перебування в Польщі, якщо вони не послухають перестороги міністерства.

СОВЄТСЬКИЙ ОЛІМПІЙСЬКИЙ Комітет, згляднo його голова Марат Ґромов, виступив з відкритою критикою вибору Сеулю, як місця для відбуття чергових літніх Олімпійських Ігрищ в 1988 році. Він натякнув, що совєтські спортовці вже отримали погрозу, якщо вони братимуть участь в Олімпіяді. Як відомо, Совєтський Союз бойкотував Олімпіяду в Лос Анджелесі цього літа, а тепер розпочав критику вибору нового місця для відбуття цих ігор. Ґромов вважає, що Сеуль не є „відповідним місцем" для Олімпійських Ігрищ тому, що Південна Корея вдержує дипломатичні зв'язки тільки з обмеженим числом країн і є базою для американського війська в Азії.

ЛОНДОНСЬКИЙ ЖУРНАЛ „Діфенс Аташе", який свого часу помістив на своїх сторінках фальшивку про те, що, мовляв, південнокорейський пасажирський літак КАЛ-007, зістрілений совєтськими джетами над Японським морем, а згідно із совєтською інтерпритацією над Курильськими островами, був на службі Сі-Ай-Ей, і виконував шпигунське завдання для ЗСА, перепросив Південну Корею і летунську компанію. Адвокати журналу крім того заявили судді в Лондоні, що перевірка цілої справи, виказала, що немає жадної підстави підозрівати у шпигунській місії згаданий літак. Статтю в британському журналі використали для своїх пропаґандивних цілей СССР і його сателіти. Видавці журналу дали також „поважну суму-грошей" на відшкодування родинам.

ОЗБРОЄНІ ОСОБИ вірменської національности застрелили на вулиці у Відні, Австрія, чергового турецького дипломата, 52-річного Евнера Ерґуна, коли він зупинився на перехресті вулиць. Від 1973 року вірмени забили досі 42-ох турецьких дипломатів за кордоном і заповіли, що робитимуть це в майбутньому. Вірмени мстяться туркам за доконаний турецьким урядом геноцид над вірменським населенням в 1915 році.

В АМЕРИЦІ

АМЕРИКАНСЬКИЙ УРЯД розглядає тепер можливості кращої контролі видатків на медичну опіку ветеранів Другої світової війни, які тепер в загальному сягають вік „медікер", а тим самим автоматично можуть на власне бажання мати медичну опіку в кожній лікарні для ветеранів, незалежно від того, чи вони мають на це фінанси, чи ні.

ДЕРЖАВНІ БОРГИ ЗБІЛЬШУЮТЬСЯ дуже скоро і тепер група економічних дорадників Президента розглядає можливості, як обмежити урядові видатки.

У ВАШІНҐТОНІ ВИБУХЛИ бомби у двох клініках для абортів. Щасливо не було жертв у людях, але це вже не перші такі напади на клініки чи порадні для абортів, які були в останньому часі на терені ЗСА. Тим разом ніхто не признається до того вчинку.

НОВА І НЕЗВИЧАЙНА група вірусів, яку досі ніколи не в'язали з ніякою недугою, показується тепер таки пов'язана з трьома найповажнішими недугами: раком, гепатитом і недугою „АІДС". Група тих вірусів має назву „ретровіруси", і тепер їх точно прослідкують, тому що вони можуть пояснити причини деяких видів рака в людському організмі та як він розвивається.

НА СХІДНЬОМУ ПОБЕРЕЖЖІ ЗСА в останніх тижнях притримано 3,000 злочинців, які мають за собою ряд злочинів та арештів. В розшуках за ними брали участь місцеві, стейтові та федеральні власті.

НА ФЛЬОРИДІ ПРОБУВАВ повіситись 8-літній хлопчина, тому що він був пригноблений закидом крадежі чотирьох долярів, які він мав вкрасти з торбинки своєї учительки в другій клясі. Помимо того, що директор школи говорив з ним та запевнив, що учителька вірить у його невинність — хлопчина повісився на своєму поясі і тепер є на критичній листі в лікарні.

У ТИХ ОКОЛИЦЯХ, ЗСА де населення залежне від рільничого господарства, завважують велику психічну депресію у фермерів, з приводу усіх труднощів їхньої праці та з приводу зменшення кількости рільничих господарств. На тому найбільше терплять родини фермерів, які безпосередньо відчувають переміни у відношенні до рільничих господарств.

В СТЕЙТІ НЮ ДЖЕРЗІ здійснюється тепер закон, який дуже обмежує права курців у публічних місцях. Закон буде вимагати від хлібодавців творити окремі місця для некурячих і курців, як також у публічних місцях, як ресторани тощо, де знаходиться більше як 50 місць, будуть конечні окремі місця для некурячих. Загострені будуть також вимоги щодо куріння в школах і лікарнях, а у віндах — повна заборона.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

День Подяки — родинне свято

В Америці, як відомо, крім одного Різдва Христового і в деяких стейтах Великої П'ятниці, немає церковних свят, як вільних від праці й шкільної науки. Але є світські святкові дні, що їх не знають поза Америкою, а з тих кругло десяти днів, що обов'язують всю стейти в ЗСА або деякі з них, найкращим є День Подяки, четвертий четвер в листопаді „законне" свято, обов'язкове для всіх стейтів. З ходом часу забулося, що родовід Дня Подяки сягає до перших переселенців на американській континент, які дякували Господеві, що дав їм пережити особливо сувору зиму. Хто сьогодні тямить це і хто згадує про це? День Подяки перетворився в родинне свято, що його можна, в деякій мірі, порівняти хіба лиш до Різдвяного Свят-Вечора, коли вся родина збирається за святковим столом.

День Подяки перетворився у родинне свято і так уже закорінилась в Америці традиція, що в той день збирається уся родина, яка хіба запрошує найближчих своякіів і друзів, щоб вони не почувалися саме в той родинний день всіма покиненими, самітними. Але символіка Дня Подяки переступає межі зустрічі членів родини. Ця символіка стосується не тільки отих прадавніх перших переселенців, але й усіх, які опинилися на американському континенті і тут створили собі нову екзистенцію. Українські втікачі з рідної землі після Другої світової війни втікали від ворожого Україні режиму голі-босі. Вони у найбільш фантастичному сні не могли придумати чудо, що їх безплатно перевезуть сюди до вільної американської країни і що тут вони знайдуть другу батьківщину. Теорія покійного д-ра Луки Мишуги про „дві батьківщини" допомогла зберегти тяглість українських поколінь і врятувати народжені тут ґенерації від асиміляції до чужомовного оточення.

Перші часи, перші роки перебування в Америці для більшості наших іміґрантів були важкі, трудні, вимагали великої праці, великої видержливости. Але згодом велика більшість рідного нашого суспільства в ЗСА стала середньо-заможною, — одиниці стали й багатирями, — громада розрослась, здвигнула чудові Божі храми, постала ціла мережа установ і організацій.

Немає згоди в нашій громаді, але світла таки мабуть переважуть над тінями. Є за що дякувати Господеві. Згадуючи в цей день Україну і тамошніх земляків, забудьмо в цей День Подяки про неґативи і дякуймо Богові за те, що маємо.

Б.І.

ДЕНЬ ПОДЯКИ

Щороку, від першого Дня Подяки 1789 року, коли то перший президент ЗСА Джордж Вашінгтон проголосив першу президентську проклямацію про День Подяки, все американське населення по всіх містах і селах країни величаво відзначає по сьогоднішній день це глибоко символічне свято.

Вже від довгих років американські громадяни призначають четвертий четвер у місяці листопаді для відзначення Дня Подяки в цілій країні. По селах і містах Америки збираються по церквах вірні, щоб спільною молитвою і Богослуженням подякувати Всевишньому за плоди землі і за всі отримані від Нього ласки. Щорічне Свято Подяки — це гарне традиційне свято. В той день збираються всі члени родини й одні одним бажають, щоб могли це саме зробити і в найближчому році та щоб кожний із присутніх членів родини міг Днем Подяки втішатися якнайдовше.

Вже понад 220 років мільйони мешканців усіх стейтів Америки святкують щорічно в листопаді День Подяки. День Подяки став традиційним американським родинним святом. З цього погляду можна його хіба порівняти з християнським святом Різдва Христового, коли то в Свят-Вечір за святковим столом збираються усі члени родини й ближчі самотні приятелі, яких запрошують, щоб у той день року не відчували болюче своєї самотности. На День Подяки американці споживають мільйони індиків, що стали в той день традиційною стравою. Символічний індик став головною стравою Дня Подяки на згадку перших пілігримів, які, прибувши до Америки, відбули з індіянами в 1621 році спільний обід. Як нас інформує історія, другий обід перших колоністів разом з індіянами відбувся два роки пізніше, в 1623 році. Його святкували у стейті Нової Англії. В 1784 році відзначено День Подяки з приводу закінчення війни та здобуття незалежности. І, як уже згадувано, президент Джордж Вашінґтон у 1789 році видав Проклямацію, проголошуючи День Подяки державним святом Америки. Початки цього свята сягають часів пілігримів, які, дякуючи Богові за щедрі плоди, вперше дружньо зійшлися з автохтонними індіянами, щоб з ними спільно спожити Божі дари й започаткувати дружбу між білими й червоними мешканцями Нового Світу.

Це свято має наскрізь християнський характер, бо Святе Письмо Старого й Нового Завітів часто закликає нас до виявів подяки Господеві за всі отримані ласки. Хоч День Подяки — це тільки державне свято, світське свято, в той день проте населення Америки масово відвідує Божі храми. Той день пригадує людям, що сумлінною працею, відданістю і послідовністю можна добитися великих успіхів, особливо, коли люди різних переконань, а навіть рас, можуть діяти спільно в ім'я Боже. Щоправда, тому що усе життя в Америці стоїть під знаком бизнесу, так і Різдво й День Подяки дуже тут скомерціялізовані: під Різдво найбільший збут мають ялинки, різдвяні картки й усе інше, що надається людям на різдвяний дарунок, а перед Днем Подяки найбільший попит у торгівлі мають індики. Але на це нема ради.

І ми, вільні українців, що опинилися у З'єднаних Стейтах Америки, як біженці з рідної землі, бо не хотіли жити під ворожим жорстоким режимом, маємо дуже багато причин дякувати Всевишньому за Його ласки й благословення. Хто з нас, які колись із розпукою у серці рятували своє життя від ворога, міг сподіватися, що опиниться щасливо в країні, яка стала для світу символом і синонімом волі й добробуту? Тому й ми в День Подяки подякуємо Богові за те, що допоміг нам на вільній землі Вашінгтона знайти працю та влаштувати собі вигідне життя. Усе, що маємо, маємо з безмежної криниці Божих ласк. Знайдім у цей День Подяки нагоду, щоб разом із цілою своєю родиною в Божому храмі скласти Богові подяку за всі отримані духові й матеріяльні дари, що їх ми дістали від Господа впродовж цілого року. День Подяки — це день, який повинен кожну родину об'єднувати, шукати замирення та плянувати на майбутнє. Втішаймося з щедрот нашого життя і, думаючи про майбутнє, станьмо ще кращими громадянами цієї країни. Теж робімо щось для того, щоб справедливий, вільний демократичний лад запанував і в країні, з якої ми всі походимо — в Україні, яка й досі стогне в большевицькій неволі.

Юрій Р. Рибак

Індик, брусниці та гарбуз

Кожного року в другій половині листопада американці відсвятковують не релігійне, а державне і можна б сказати, теж родинне свято — День Подяки. Цей вислів подяки пов'язується із родинним обідом, на згадку добрих жнив у 1621 році, що їх зазнали пілігрими. Тоді, дякуючи Господеві за щедрі плоди, вони дружньо зійшлися із автохтонними індіянами, щоб у дружбі споживати Божі дари. Так і почалася традиція, а з нею, під час Дня Подяки, появляється на столі індик чи пак „тирки", який займає „офіційне" місце, бо у понятті американської публічної опінії, без нього не було б ніякого празнування. Кілька тижнів пізніше індик займає уже лише „півофіційне" становище у часі Різдва, і зовсім „неофіційне", коли його м'ясо споживають пізніше без найменшого церемоніялу.

Під час Дня Подяки та Різдва ріжуть коло 150 мільйонів індиків, а під час року пересічно один американець з'їдає сім фунтів індичого м'яса, що не є зовсім багато, коли порівняти із 119 фунтами воловини, яка сьогодні є неофіційною національною стравою країни. Хоча виводження індиків має сезоновий характер, що приносить дохід у сумі одного більйона долярів річно, то науковці постійно працюють над селекцією і покращанням породи. У висліді, домашній індик — більший ніж його попередник — дикий індик і має кращу якість м'яса. У ЗСА живуть сім основних комерційних родів індиків, а найбільшим з них є „бронз" індик, вага якого сягає 50 фунтів. Щоб запевнити постійність у виводженні та продукції, індича індустрія, завдяки заморожуванні, приготовляє м'ясо без костей і продає у різних формах, так, що одержати пластинку індика на любий полуденок є повсякденним явищем.

Був час, коли індик жив дико і ворогом його була стріла індіянина. Був час, коли він став домашньою птицею і падав жертвою ножа фермерки. Та настав час, коли він є комерційним товаром, частиною торгівлі і наукових дослідів калькуляції компютера, а це все із ціллю задоволити око і смак покупця.

Нині виводять індиків у спеціяльних фермах, подібних до курячих. Різниця лише у тому, що індик потребує більше місця, є більш делікатний і особливо вражливий на холодний дощ. Молоді індики скорше ростуть ніж кури й тому потребують більше корму. Щоб індик осягнув пересічну вагу 20 фунтів, він з'їдає корм потрійної кількости своєї ваги. Нині індика ніхто не ріже кухонним ножем, бо електричний шок приводить його до непритомности, а відтак на конвеєрі переходить він через ножі, скубання пір'я, миття і т.п. Вичищений і запакований йде до холодильника з температурою яких 40 ступенів Фаренгайта нижче зера, а після заморожения він готовий йти до місця свого призначення... крамниці. Тому модерна господиня дому не має більше клопоту, як тільки зі відмороженням і довгим приготуванням.

Тяжко собі уявити обід не лише без індика, але й без брусниць. У наших Карпатах — це були ягодзи із латинською назвою Vaccinum Macrocarpon, а в Америці — це кренберіс. Англійська назва виводиться від цього, що квіт рослини нагадував поліґримам голову журавля, а що журавель по-англійські „крен", а ягоди „беріс" — одним словом „кренберіс".

Ніхто досі ще не вияснив, чому брусниці стали традиційною стравою, бо ніхто ніде не згадує, чи індіяни гостили ними перших колоністів. Індіяни не погорджували брусницями і здавна варили їх із кукурудзою та квасолею, а також пекли зі сушеним м'ясом оленя і товщем. Вони теж завважили, що ягоди мають лікувальні прикмети і лікували ними затруєння від стріли лука. Моряки переховували брусниці у бочках із зимною водою, щоб їсти їх під час довгих морських подорожей і охоронити себе від скорбуту. Пізніші наукові досліди потвердили істину, що ягоди мають лікувальне значення, бо крім вітамінів „А" і „Це" знаходиться у них багато кислоти і кальцію. Вони допомагають головно, коли наступає інфекція мочових проводів, розпускають каміння у нирках і допомагають немовлятам позбутись висипки, що спричиняє вживання пелюшок. Культивування і перерібка брусниць — сьогодні є незалежною галуззю великої харчової індустрії, що розвинулася, завдяки ініціятиві підприємця та організації культивування, збору і перерібки, як теж модерного проникнення ринку й виховання споживача. Передовою і характеристичною для цієї ділянки є фірма „Овшен Спрей", яка у 1932 році перейшла реорганізацію та прийняла правну форму кооперативи. Нині ця кооператива охоплює понад 700 фермерів брусниць і контролює 85 відсотків продукції у ЗСА.

Щоб вповні дотриматися традиції празнування — після індика з брусницями слідує „пампкін пай", тобто десерт з печеного тіста, начиненого гарбузом. Перші американці мали подостатками гарбузів тому і День Подяки жартівливо називали Днем Святого Гарбуза. На жаль, не маємо гарбузової статистики, однак знаємо, що випікається мільйони „паїв", які лише збагачують різнорідність пекарського промислу. Додаймо, що гарбуз має теж свою віджившу вартість, бо має вітаміни „А" і „Це" та підсилює енергію людини.

І коли після щедрого родинного обіду вдома чи в ресторані застановимось над суттю святкування Дня Подяки, то крім великих духових благ, що нам зіслав Господь, треба теж згадати і реальні блага американської землі та її економіки.

Степан Женецький

ПРОБЛЕМА СТАРШИХ ЛЮДЕЙ В АМЕРИЦІ

III

Додавші хронічні недомагання до поважних проблем здоров'я, дуже старі люди потребують великих витрат на медичну обслугу. Статистика виказує, що шпитальні витрати 35-річної і вище групи людей-більше на 250 відсотків, як тих, що є нижче 65 років, із 85 і старшого віку групи є ще вищі витрати. Дуже старі люди рівнож є спричинниками цих високих витрат на їхню опіку. Статистика каже, що тільки 6.4 відсотка із 75 до 80-літніх людей перебувають у домах старців, але 21,6 відс. 85 і старших перебувають у старечих закладах.

Одначе також ті люди вже дуже похилого віку, які не находяться в старечих домах, рівнож вимагають значних витрат від родини і спільноти. Статистика каже, що одна на десять старщих людей між 65 і 75 роками потребують допомоги іншої особи в щоденному житті, але що чотири із десяти потребують такої допомоги у віці 85 років і старшому.

Це правда, —кажуть знавці тих справ, —що тепер люди живуть довше, але правдою є також і те, що вони довше і більше хворіють.

Державні видатки

Державні економісти оцінюють, що держава тепер видає 71 більйон на платні і опіку тільки для людей у віці 80 і вище років, біля 2000-го року буде видавати 34,3 більйона більше тому, що зросте число дуже старих людей.

Припускають, що фонди шпитального запезпечення Медикеру вистачать лиш до кінця біжучої декади. Головною причиною такого стану є інфляція та зріст інших медичних коштів, але щораз більше число старших людей приспішує цю проблему.

Адміністрація Реґена вважає, що щоб цьому зарадити, треба буде піднести податок від заробітків, або зменшити винагороди Медикеру. Та це дуже дразливі проблеми. Медикер мало допомагає в оплачуванні старечих домів та іншої довготривалої опіки. Система Медикеру, яку частинно фінансує Вашінгтон, а частинно стейти, допомагає оплачувати витрати для бідних людей, і це є одним з найбільших джерел витрат. Більшість стейтів пробують зменшувати число тих, що просять допомогти Медикеру, а деякі думають про можливість, щоб діти платили бодай частину видатків за довгоречёнцеву опіку їхніх батьків.

Багато знавців тієї справи думає, що видатки можна заощадити тримаючи немічних старих людей дома, під опікою родини, замість у старечих заведеннях: більше „харчів на колесах" (значить, щоб старим людям не варити вдома, але щоб для них харчі привозили із спеціяльних кухонь), більше відвідуючих доглядачів і обслуга транспортацією. Це було б дешевше і більше людяно.

Інші знавці знову ж твердять, що Медикер остаточно мусить бути поширений на покриття витрат також старечих домів, обслуги та інших довготривалих піклувань. Дехто із знавців цієї пекучої справи говорить, що Медикер повинен би охороняти старших людей також проти катастрофальних витрат.

Надзвичайно довге життя та зростаючі кошти медичної опіки викликають дискусію над відповідним застосуванням цієї опіки над дуже старими людьми, наприклад, твердження, щоб не лікувати нирок і не перещеплювати печінку людям після 55 років життя.

„Ця проблема—дуже давня,—каже д-р Ейсдорфер з лічниці Монтефюре в Ню Йорку.— Коли спільнота багата в економічні засоби, старші люди мають першенство при лікуванні і вони на це заслуговують".

Тепер часто можна почути голоси між молодими лікарями і інтерністами, які кажуть: „Це не справа винагороди (заплати) впливає на рішення, чи робити операцію, а те, що він чи вона—застарі".

Група 10-ох лікарів нещодавно опублікувала в Медичному журналі Нової Англії вказівки, як зменшити „основну медичну допомогу для безнадійно хворих людей". А це значить, щоб важко хворих людей не лікувати, а залишити напризволяще, тобто на певну, але скоршу смерть!

Усе ж таки лікарі і знавці справ старших людей в більшості є тієї думки, що Америка є дуже далека від того, щоб встановляти формальне обмеження медичної опіки для старших людей.

Е. Шнайдер, працівник Національного Інституту для старших, заявив: „Це дуже небезпечно (а ми від себе додамо: і дуже нелюдяно) встановляти мірило віку для виключення старших людей від лікування, і я є рішуче проти цього".

На закінчення цих невеселих роздумів про проблему старших людей в Америці, даємо від себе нашу скромну заввагу: проблему старших людей в краю розв'язували просто й успішно: батьки вирощували дітей і опікувалися ними, доки вони не виросли,—зате діти, ставши дорослими, з вдячности опікувалися своїми постарілими батьками.

У цей сам людяний спосіб розв'язують проблему своїх постарівших батьків, більшість українців і в Америці.

ФІЛЬМОВИЙ АКТОР Ричард Биртон, який помер у Швайцарії три місяці тому, залишив своїй дружині Саллі більше як чотири мільйони долярів маєтку. Раніше ходили поголоски, що Биртон помер у нуджі і пригнобленні. Згідно зі швайцарським законом, тестаменту не можна подавати до відома, аж поки це не зробить родина.

Юрій Шевельов

ЩО ТАКЕ НОМИС? ЧОМУ НОМИС?

Багато українців, удома і на еміграції, не знають, хто такий був Номис і що він зробив. Мало хто бачив його книжку, збірку українських прислів'їв і приказок, а також загадок, видану 1864 року, сто двадцять років тому. І, мабуть, лише одиниці користуються нею щодня, тримають її на своєму робітному столі і раз-у-раз до неї заглядають. А вона того варта. І без неї наше життя бідніше, наша мова бліднішa.

Приказка в ядерній формі підсумовує досвід і мислення нації-народу. Вона перелітає з уст до уст, і хоч кожний її знає або хоч чув, через свою образність, влучність, ядерність вона кожного разу виблискує новим світлом, виглядає як нове об'явлення. Ось можна сказати: школа визначає напрям і спосіб мислення людини. Правильно, але сіро, нецікаво. Приказка висловлює те саме, кажучи: „Чого Івась не навчився, Іван не буде знати". Почуєш це або прочитаєш раз, і вже не забудеш. А як влучно і як економно окреслено тут контраст дитячої — Івась — шкільної науки і запас знань дорослої — Іван — людини!

Номис — найкраща, найповніша наша збірка прислів'їв і приказок, їх тут подано не сотні, а тисячі. У певному сенсі це світ української людини на той час, середину дев'ятнадцятого століття, коли ці приказки записано з живої мови, згруповано, подеколи прокоментовано, видано. Від того часу постала не одна приказка, деякі старі забулися, — котрі заслужено, а більшість незаслужено, і ця більшість варта того, щоб надати їй нового життя, знову пустити в активний обіг. Вага матеріялу, зібраного Номисом, особливо велика в обставинах двомовности, добровільної в еміґрації, примусової на Україні. У Японії існує звичай цінним об'єктам минулого надавати титулу „Національний скарб". Якби в нас був уряд, що міг би це робити, Номисова збірка, напевно, дістала б це почесне окреслення.

Але збірку Номиса не перевидано від часу її появи. Не спромоглися цього зробити до совєтизації України. Не хочуть і не можуть цього зробити в совєтських умовах. Бо незалежно від волі упорядника — а був ним Матвій Симонів (Номис — анаграма-псевдонім першої частини, кореня його прізвища) — прислів'я, зібрані в книзі, відбивають риси світогляду українського народу в різних його прошарках, від традиційного козацтва до селянства, середини минулого століття, і ці риси неприйнятні для панівного тепер на Україні режиму. Знаходимо тут і глибоку релігійність, і приватновласництво, і тяглість історичної традиції, і критичне ставлення до сусідніх народів, - так ніби творці прислів'їв читали Фрідріха Ніцше: „Не міг би жити ні один народ, що не цінував би; а бажаючи зберегти себе, він не сміє цінувати, як цінує його сусід". Усе це ненависне режимові, що хотів би розчинити українську ментальність, психологію, саму українську людину в сірій, безобличній масі уніформованих „радянських людей", а практично беручи, зрусифікувати.

Який разючий контраст з аналогічною збіркою російських прислів'їв, що її упорядкував Владімір Даль і що побачила світ 1861-1962 року. І тут є речі, які режимові не до вподоби, насамперед релігійні. Збірка і відкривається приказкою „Жить — Богу служить". Але росіянам це дарується. „Пословицы русского народа" Даля перевидано, і то повністю, 1957 року. Правда, треба було втручання М. Шолохова, треба було його передмови, що мала характеристичну назву „Скарбниця народної мудрости", треба було вступної статті редактора, де він всіляко відхрищується від, мовляв, застарілого в збірці, — але головне те, що книжку видано, видано повністю, без скорочень. А цього року вийшло нове її видання. А що російські видання широкою хвилею заливають Україну, український читач може мати приказки, зібрані Далем, але не може мати своїх приказок. Надії на видання Номиса нема. Збірки прислів'їв українських зрідка з'являються, але в суворому вибoрі упорядників і цензорів, під пильним оком каґебістів.

Великий подарунок бодай українцям на еміґрації і велику їм радість, отже, принесе нове видання Номисового збірника, що його готує видавництво Української Православної Церкви, заініційоване й здійснюване Митрополитом Мстиславом. Давно вже час і пора, блискуча ініціятива, що її можна тільки вітати й всіляко підтримувати.

Так сталося, що привід до написання цих рядків подвійний — роковини першого видання і ініціятива Митрополита. Але є й третій момент. Відгукуючись на заходи Митрополита, тутешня наша Академія Наук вирішила спробувати відновити студії праці Номиса, зібраного ним матеріялу. Початком цієї віднови була наукова конференція, що відбулася у Ню Йорку у неділю, 18-го листопада ц.р. В ній взяли участь чотири доповідачі, і кожна доповідь порушила свій власний напрям досліджень. Петро Одарченко дав загальний образ упорядника, історії видання цензурних труднощів, джерел, з яких користувався Симонів-Номис, загальних засад упорядкування матеріялу. Богдан Струмінський говорив про традицію збирання й видання українських прислів'їв перед Номисом. Наталя Кононенко-Мойл присвятила свою доповідь одній із проблем ідеології, ментальности самих приказок, говорячи про трактування харчу й гостинности в зібраних Номисом приказках. Нарешті, автор цих рядків окреслив деякі відміни в світогляді приказок і в організації їх збірки від найвизначніших збірок такого типу сусідніх народів — російських, Даля, і польських — Самуїла Адальберга. Передбачається, що матеріяли конференції вийдуть окремим додатком до самого видання праці Номиса.

Отже, чотири аспекти — автор і збірка, традиція, ідеологія, порівняння з іншими народами. Це, звичайно, тільки початок студій, таких запізнених і таких потрібних. Хотілося б, щоб ця праця велася далі, ширше й глибше, тим більше, що на Україні в сучасних обставинах це річ не можлива. Таких студій там не буде або вони будуть викривляти факти, причепурювати їх на догоду панівній ідеології.

Так може кінець-кінцем зможемо відповісти на запитання, поставлені в назві цієї статті — що таке Номис, чому Номис.

Але проблематика ця має ще інший аспект. Одне з завдань наших наукових іституцій — не обмежуватися тим, що тепер цікавить громаду, а ставити нові питання, порушувати нові проблеми, тримати живими ті ділянки нашого знання, які могли б інакше забутися.

До таких занедбаних ділянок належить вивчення українського фолкльору. Українська фолкльористика свого часу вела перед у слов'янській фолкльористиці взагалі. Імена Олександра Потебні, Якова Головацького, Михайла Драгоманова, Івана Франка, Володимира Гнатюка, Миколи Сумцова та багатьох інших вписані золотими літерами в історію світової фолкльористики. У минулому столітті живими й плідними були зв'язки української літератури з фолкльором — чи це було творче наслідування чи відштовхування чи імітація.

Це все минулося. Починаючи від Михайла Старицького, а особливо від модернізму чи молодомузців чи то символістів, зв'язки літератури з фолкльором були або послаблені, або й цілковито заперечені. Було це наслідком урбанізації, спершу в мріях, як от у Михайла Семенка, потім справжньої. Звузилося, а подекуди й зовсім зупинилося й наукове вивчення фолкльору. Є, правда, в Києві спеціяльний для такого вивчення інститут, але його основне спрямування — на вивчення псевдо-фолкльору в дійсності здебільшого графоманських писань різних „писарчуків поганих віршів", які тільки перефразовують газетні передові статті або просто партійні гасла. А на еміґрації наукова фолкльористика майже вимерла після того, як відійшли від нас такі знавці як Зенон Кузеля, Зиновій Лисько (з його капітальною збіркою мелодій народних пісень, до видання перших томів якої причинилася, між іншим, наша Академія, а кінцеві томи ще чекають на свого видавця), після того, як був викрадений і примусово „совєтизований" Віктор Петров. Тепер для того, щоб перелічити науковців-фолкльористів на еміґрації було б забагато пальців однієї руки.

Хотілося б думати і сподіватися, що конференція, присвячена Номисові, стане початком фолкльористичних зацікавлень і студій не тільки щодо прислів'їв, а й щодо вивчення народної творчости взагалі. Неправда, що фолкльор, навіть традиційно-селянський фолкльор мертвий. Є в ньому багато живого, високоцінного в наші дні, як і давніше. Коли говорити конкретно про прислів'я й приказки, зацікавлення ними тепер виявляють письменники. Маємо цілі твори, писані переважно прислів'ями, справ

(Закінчення на стор. 4)

Українська група на „Бенкеті Перемоги '84"

Українська група з конгресменом Билл Ґріном (в центрі) й іншими урядовими особами.

Ню Йорк, Н. Й.,—На республіканському „Бенкеті Перемоги 1984", що відбувся в неділю, 28-го жовтня ц. р., в нюйоркському „Чайнатавн", взяла участь численна українська група, в якій був також конгресмен Билл Ґрін з Ню Йорку, якого представила містоголова відділу „Українські американці за Реґена — Буша" Марія Душник.

Під час бенкету виступили українські бандуристи, Ольга Ходоба і Микола Дейчаківський, члени нюйоркської Школи Бандури.

По полудні цього самого дня відбулося віче в домі Українського Визвольного Фронту, яке спонзорував Український Республіканський Клюб м. Ню Йорку.

Головним доповідачем був д-р Богдан Футей, голова федеральної Комісії для полагоджування претенсій чужих країн і крайовий голова „Українських американців за Реґена — Буша", що говорив про українців й американську політику.

З короткими промовами виступили також конґресмен Б. Ґрін, Серфін Мальтізі який кандидує на вибір з того району в Квінсі і який тепер представляє у Вашінґтоні Джералдін Ферраро, і Мирослав Футала.

Дуже жива дискусія розвинулася під час питань і відповідей. Промовців представляли провідники клюбу Марія Душник, Іван Винник, Михайло Шпонтак і Микола Грицковян.

УРЯД КИТАЙСЬКОЇ Народної Республіки також зацікавлений полетами американських міжпростірних кораблів і тому звернувся до Адміністрації полетів в Гюстоні, Тексас, з проханням зарезервувати для китайських астронавтів і спеціялістів різних ділянок місця для полетів у стратосферу в майбутньому. Для цієї цілі китайці вже вплатили 200,000 долярів на покриття коштів. Крім того Пекін зацікавлений запущенням своїх комунікаційних сателітів, а це найкраще зробити з допомогою міжпростірних кораблів. Китайські представники нав'язали з деякими компаніями ЗСА, які займаються продукцією різних сателітів, з метою закупу деяких з них. Висланники Пекіну приглядалися також запущенні останнього міжпростірного корабля „Дискавері" 7-го листопада з бази ім. Джана Кеннеді в Кейп Канаверал на Фльориді.

Кергонксон вшановує пам'ять Патріярха Йосифа

Вістка про смерть Блаженнішого Патріярха Йосифа глибоким сумом огорнула кергонксонську громаду. На церкві Пресвятої Тройці замаяв чорний прапор. Голова місцевого відділу Патріярхального Товариства відлетів до Риму, щоб взяти участь у похороні.

В найближчу неділю, 9-го вересня, після Святої Літургії о. парох д-р Б. Волошин і о. митрат В. Білинський відправили Панахиду у вщерть виповненій вірними церкві. У проповіді о. парох подав змістовний перегляд життя і многогранної діяльности великого Покійника до Другої світової війни, а далі мученичий шлях як в'язня сибірських таборів, поворот на волю під час другого Ватиканського Собору і кипуча діяльність над здійсненням ідеї Патріярхату, що виповнила останні двадцять років його життя в Римі. Його ідеї вивели нашу Церкву на новий шлях—тяжкий, але безповоротний, яким ми мусимо прямувати до досягнення мети, згідно з завіщанням Блаженнішого.

В день похорону, 13-го вересня, увечорі знову відправлено Панахиду. На тетраподі портрет Блаженнішого Патріярха, Святе Євангеліє, епітрахиль і чаша. І знову щирі, повні глибокої пошани слова о. Пароха.

Поминки в 40-ий день від смерти Патріярха відбулися в неділю, 14-го жовтня, щоб дати змогу всім парохіянам помолитися спільно на Св. Літургії і Панахиді, що були відслужені отцями Парохом, митратом В. Білинським і В. Бойсаком.

Старанням Патріярхального Товариства відбулися жалобні сходини в церковній залі, прикрашеній портретом Патріярха Йосифа, що їх відкрив голова Товариства М. Куриляк. Він привітав присутніх отців і зібраних громадян та попросив о. Пароха провести молитву, після якої вшановано пам'ять Патріярха хвилиною мовчанки.

Відтак слово взяв ред. М. Галів. Його промова була змістовна, глибоко пережита і виголошена з чуттям. Прелеґент накреслив портрет спочилого Патріярха як мужа, що після важких тюремних скитань, а потім на вільній, але чужій землі, охопив всесторонно і далекозоро сучасні потреби цілої нашої Церкви—в Україні в катакомбах, без піддержки і признання з боку Петрової столиці і Церкви на поселеннях по всіх континентах землі. Він збагнув усі небезпеки такого розпорошення, що єдиним рятунком мусить бути Патріярхат, ідея якого має за собою століття, але в нашому роздрібленні була майже призабута. Великим зусиллям маємо тепер цей Патріярхат—досі ще непризнаний Ватиканом, але вже закорінений серед більшости духовенства і серед широких кругів вірних.

У своєму Завіщанні Патріярх забов'язав нас дальше безустанно працювати над здійсненням тої кардинальної потреби нашої Церкви. Прелеґент, зокрема, підкреслив вимогу Блаженнішого до нас, Божого люду—високо цінити своє історичне минуле, таке багате, хоч не раз трагічне, бути собою, плекати згоду. В Римі створив Блаженніший Патріярх непроминальні здобутки. Це пребагатий з мистецького боку Собор св. Софії, відзисканий від заглади наш історичний митрополичий двір з церквою святих Сергія і Вакха, а в ній ікона Жировицької Богородиці. Це Український Католицький Університет імени Климента Папи і його філії в країнах нашого поселення. В ньому бібліотека, з якої користають наші студенти, що студіюють богослов'я в Римі, а також молоді учасники літних курсів, що відбуваються кожного року.

Блаженніший розгорнув також видавничу діяльність зокрема в ділянці теологічної літератури. При митрополичому дворі започатковано музей. Патріярх Йосиф з'явився в Римі серед вимкових обставин, так несподівано, що ця подія викликала широке зацікавлення світової преси його особою, а разом з тим й нашою Церквою та Україною. До тої пори наші справи були покриті глибокою мовчанкою.

Цю добру промову присутні відчули глибоко і щедрими оплесками виявили своє признання і вдячність зворушеному авторові.

В наступній частині місцевий хор „Золотий Гомін" під дириґентурою д-ра О. Волянського відспівав: „Услиши, Господи" І. Лаврівського, „Через поле широкеє" аранж. А. Гнатишина і „Під твою милість" Д. Бортнянського.

Програму закінчено заключним словом М. Куриляка і молитвою.

Несподівано прибули д-ри Я. і Д. Миндюки зі свіжо одержаними прозірками з похорону Патріярха Йосифа. Багато осіб з присутніх залишилося, щоб побачити цей величавий похорон: вміщення тіла в соборі, де Папа Іван Павло II віддав останній поклін покійному Патріярхові, похоронні Богослужби в Соборі і на розлогому подвір'ї перед Собором, де труну окружили наші епископи, численні священики, латинські церковні достойники і сотні наших прочан, що прибули з країн свого поселення, щоб віддати останню прислугу улюбленому Патріярхові. Врешті домовину несуть наші епископи і священики довкруги Собору. Остання світлина—труна Блаженнішого Патріярха зложена в крипті.

Присутні вдячні були подружжю Миндюків за цей цікавий показ.

Д. Г.

У Лос Анджелесі вшановано пам'ять Патріярха Йосифа

Під тужливі звуки жалобних дзвонів в неділю, 21-го жовтня ц. р., українська громада при парохії української католицької церкви Різдва Пресвятої Богородиці у сороковий день смерти, поминками урочисто вшанувала вічноживого у наших серцях Першого Патріярха УКЦеркви Блаженнішого Йосифа Першого.

Поминальну Св. Літургію та Панахиду відправив парох о. шамбелян Петро Леськів в сослуженні отців М. Колтуцького, Я. Тростянецького та Осипа Чупіля та при участі церковного хору під кермою маестра Володимира Божика, який в ці урочисті жалобні хвилини, здавалося, як ніколи, передав шедеври нашої церковної пісні з душевною ніжністю та велично. По обох боках тетраподу, на якому прикритий жалобною габою виднів портрет Патріярха Йосифа, стояла в одностроях почесна сторожа СУМА і Пласту. Проповідь виголосив парох о. шамбелян Петро Леськів, який підкреслив заслуги та святість Патріярха Йосифа.

Після зворушливих церковних молитов та врочистих відправ у парафіяльній залі відбулася жалобна програма. Попередила програму скромна тризна, яку приготовили члени новоствореного товариства молоді при парохії Апостолят Молоді, що його очолюють студентка університету Каліфорнії Мона Снилик та активна в нашій громаді Леся Макух.

Жалобну програму започаткував церковний хор піснею-молитвою (Федорова) „Богородице Діво", після чого наші наймолодші, талановиті Ляриса і її братчик Марко Матли, гарно продеклямували „На прощання Блаженнішому Патріярхові Йосифові".

Глибокозмістовну доповідь, вшановуючи світлу постать Блаженнішого Патріярха, виголосив член Товариства д-р Олег Снилик, керівник Делеґатури Т-ва „Свята Софія" у Лос Анджелесі. Доповідь англійською мовою, підкресливши історичне значення Кардинала Йосифа для Української Католицької Церкви, на бажання пароха, виголосив член Товариства Святого Імени Микола Медвідь. Збірну деклямацію „На вічну пам'ять Патріярхові—поклін і подяка" виконали учні „Рідної Школи": Марко Білий, Катруся Макух, Тарас Шемчишин та Андрійка Стиранка.

На закінчення програми діти „Рідної Школи" спільно з церковним хором та присутніми відспівали молитовно „Боже Великий Єдиний". І хоч Великий Патріярх Йосиф відійшов від нас тілесно, одначе духовно він завжди з нами та з усім українським народом, тому що життя своє він присвятив і в каторгах карався в обороні Божої правди, віри і українського народу, виконуючи заповідь Великого Учителя Христа.

Д-р Святополк Шумський

Зустріч із секретаркою стейту Коннектикат

У понеділок, 22-го жовтня ц. р., в залі церкви св. Михаїла в Гартфорді відбулася товариська зустріч із секретаркою стейту Джулією Тайшіян. Голова 93-го Відділу СУА Анна Сокольська привітала гостю та представила осіб за головним столом. Членкиня 93-го відділу СУА Роза Воробель у своєму вступному слові подала короткий життєпис достойної гості. Дж. Тайшіян є 64-ою з черги стейтовою секретаркою. Цей пост є третім найвищим у стейтовому уряді.

П-і Джулія має 25-річний стаж праці на громадськім ниві. Вона—матір чотирьох дітей, член Phi Theta Kappa National Honor Society, член демократичної комісії в Віндсорі. В 1978 році вона була вибрана до центральної стейтової демократичної комісії, де працювала п'ять років

В Коннектикат вона займає пости екзекутивного члена Демократичної Жіночої Федерації, директора Фундації гартфордських коледжів, вона є дорадником сенатора Кристофора Додда та є головою стейтового демократичного комітету в справах рівноправ'я (Affirmative Action). Її праця у стейтовому уряді включає багато різних доручень, особливо праця з людьми різних національних походжень. Дж. Тайшіян репрезентувала наш стейт як делеґатка на 1980 і 1984 роках демократичних конвенціях. Вона є членом комітету для етнічних справ і членом асоціяції стейтових секретарів.

У своїм слові Дж. Тайшіян підкреслила, що вона вірменка. Вірмени мають багато спільного з українцями: велика вірменська масакра і великий голод, шукання притулку у новому світі, боротьба за свої права та наша ідентичність. На підставі останнього перепису населення ЗСА, більше ніж 80 відсотків американців признаються до свого національного походження. Це є великий ріст у порівнянні з попередньою статистикою. Отже, етнічні справи є більш наявні. Щораз частіше зустрічаємо етнічні прізвища серед представників уряду, підприємств, корпорацій. Етнічна репрезентація є конечно потрібною для поширення справ на ширше американське довкілля, для ознайомлення американців з нашими проблемами, для вияснення, що Україна не є Росія, а що українці не є росіяни, що походження людини є важливе і кожна особа, незалежно від її походження має бути однаково шанована. П-і Джулія заініціювала Етнічний Стейтовий Комітет і закликає нас до участи в його праці.

Численно присутні українці задавали питання та одержали вичерпні відповіді. Голова Окружної Управи СУА Нової Англії Лідія Фіцалович подякувала стейтовій секретарці за її доповідь та за приємність особисто познайомитись з нею. Присутні ще довго продовжували обмін думок при каві і солодкім, які приготовили союзянки.

Анна Крамар

Зразки українського мистецтва показано на телевізії

Сан Херман, Пуерто-Ріко. — В днях 24-го і 30-го жовтня ц.р. глядачі західньої частини Пуерто-Ріко могли бачити під час новин українську кераміку, бандуру, різьбу і вишивку.

Під звуки бандури, голос директорки університетської бібліотеки М. Матос пояснював про ці українські експонати, що були на виставці, під час святкування тижня Об'єднаних Націй на санхерманському кемпусі Інтер-американського університету в Пуерто-Ріко. З численних виставок інших народів були вибрані на показ на телевізії лише українська і пуерторіканська, з чого найбільше часу було присвячено українській.

Уложили цю виставку д-р Богдан і д-р Олена Сацюки, які займають пости декана і професорки в згаданому університеті.

ТЕЛЕФОНІЧНА КОМПАНІЯ стейту Ню Йорк подала до відома, що вона хоче з наступним роком підвищити оплати за телефон на 16.3 відсотка. Це означає, що пересічний рахунок буде на 4 доляри більший.

У 25-ту РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
бл. п. НИКОЛИ ШУСТА
який відійшов у Вічність 25-го листопада 1959 р.
відправиться
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
в СУБОТУ, 24-го листопада 1984 р. о год. 8:30 ранку в церкві Св. Юра в Ню Йорку, Н. Й.
Про молитви просить
син — ВАСИЛЬ ШУСТ

У глибокому смутку повідомляємо Рідню, Приятелів і Знайомих, що в понеділок, 19-го листопада 1984 р. ненадійно відійшов у Вічність наш Улюблений Муж, Батько, Син, Брат, Зять і Шваґер

бл.п.
РОМАН ПЕТРО СЕМЕНЮК
уроджений 23-го листопада 1954 р.

Горем прибиті:
дружина — УЛЯНА з дочкою РОМАНОЮ
батьки — ОЛЯ І ПЕТРО
брат — ЕВГЕН
сестра — ДАРІЯ з мужем ЗЕНОВІЄМ СЕМАНИШИНОМ
свати — ГЕРТА І БОГДАН ГІРНЯКИ
ближча і дальша родина СЕМЕНЮКІВ І ГІРНЯКІВ

ПОХОРОННІ відправи відбудуться з похоронного заведення Литвин і Литвин 1600 Styvesant Ave., Union, N.J. починаючи в четвер, 22-го листопада 1984 р., о год. 8-ій веч.

У П'ЯТНИЦЮ, 23-го листопада 1984 р. о год. 9:30 ранку в українській католицькій церкві Івана Хрестителя при Сенфорд Аве. в Нюарку, Н. Дж. буде відправлена Заупокійна Служба Божа. Тлінні Останки будуть похоронені на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Ділюся сумною вісткою з Рідними і Знайомими, що дня 29-го жовтня 1984 р. відійшов у Вічність мій Дорогий Муж

бл. п.
ЯРОСЛАВ КАВАЛЕЦ
дружина — СТЕФАНІЯ

КРАЙОВА ПЛАСТОВА СТАРШИНА І КРАЙОВА ПЛАСТОВА РАДА
у глибокому смутку повідомляють пластову родину і українську громаду, що дня 22-го жовтня 1984 р. з Волі Всевишнього відійшов у Вічність наш Незабутній друг

пл. сен. ВОЛОДИМИР КНИШ
член Кур. „Характерники", та довголітній керівник канцелярії КПС

Дружині Полі, синові Романові і доньці Марті та їх Родинам складаємо глибокі співчуття.

Крайова Пластова Старшина — Крайова Пластова Рада

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Друзями та Знайомими, що в неділю, 18-го листопада 1984 р. помер після тяжкої недуги в м. Мюнхені, Німеччина на на 85-му році життя наш Найдорожчий Муж, Батько і Дідусь

бл. п.
ІВАН МАЙСТРЕНКО

В глибокому смутку:
дружина — ЕЛЕОНОРА
син — ЛЕВКО з дружиною ГАЛИНОЮ
дочки — ТАНЯ, І МАРІОН
внуки — УЛЯНА, ЛЕСЯ І НАТАЛКА
та ближча і дальша Родина

Українська молодь в Бразилії шукає своїх людей, щоб дружити

Суспільна Служба отримала листа від двох сестер з Бразилії, Даніель і Жізель. Вони українки з мішаного подружжя: мама українка, батько уругвайський італієць. Одна народилася в Бразилії, друга в Україні, прожили в Україні двадцять чотири роки, до Бразилії приїхали неціпих чотири роки тому. Обі з вищою освітою, працюють, мешкають в Порто Алеґре в провінції Ріо Ґранде да Суль, їхній вік 25 і 30 років. Бажають листуватися з „українськими дівчатами і хлопцями в Канаді, тому що нам тут сумно. В Порто Алеґре живуть тільки старші люди. Ми з сестрою тут одинокі серед старших. Якщо можливо, надрукуйте наш лист в газеті або прочитайте в клюбі".

З наступних цитат з двох листів, які ми отримали, можна довідатися, що спонукало Даніель і Жізель шукати своїх людей в Канаді:

„В місті Порто Алеґре живе дуже мало українців і то старші люди. Клюб у нас тут є, але ніякого громадського життя в ньому не ведеться: нема бібліотеки, де можна було б прочитати книжки українських письменників і поетів, нема ансамблю українських народних танків, нема українського хору. Щоб вести при клюбі культурну і громадську роботу, потрібні молоді люди. Старші нам казали, що їхні діти поїхали в Америку, Канаду, а деякі подалися до Европи, бо тут не мали ніякої надії на майбутнє.

Деякі, що тут одружилися з тутейшими, навіть не говорять по-українськи і вже не розуміють нашої мови, а також зробилися вже такі бразилійці, що не скажуть навіть з якого вони походження... Клюб наймається для тутейшого народу на весілля, або для їхніх свят... Вже в церкві інакша справа. При церкві є одна велика заля, де всі збираються на Святу Вечерю, на Паску і в інші свята, разом святкують як одна сім'я. Тепер ще добре в церкві, але подумайте, що буде потім, як минуться ці люди, що буде з нашим клюбом і церквою і чи лишиться тут слід від української іміґрації.

Як в інших містах Бразилії живуть наші люди і яке громадське і церковне життя ведуть—ми не знаємо. Єдине, що ми передплачуємо тут, це газету „Праця" і церковний місячник „Місіонер". Вашу адресу ми взяли з тижневика „Праця".. Вельмишановні українці! Ми вирішили написати до Вас, тому що людина не може жити як звір у лісі, людина має дружити і переписуватися з людьми і так, як кожна нація шукає своїх людей, щоб дружити, ми також це робимо бо нам дала життя і нас виховала українська матір... З великою повагою до вас, сестри Даніель і Жізель."

Заохочуємо українців молодшої ґенерації з Канади, Америки і інших країн нашого поселення, які мають охоту запізнатися і переписуватися з Даніель і Жізель, зголошуватися листовно до нашої Філії ССУК на адресу: Ukrainian Canadian Social Services, Manitoba Branch, 456 Main Street, Winnipeg, Manitoba, R3B 1B6, Canada.

В листі просимо подати своє ім'я, адресу і сказати дещо про себе. Ваші адреси перешлемо до Бразилії.

При більшому розголосі через українську пресу в різних країнах, акція виміни листів може набрати більшого розміру і причинитися до взаємного пізнання і зближення українських людей, розкинених по всіх кінцях землі. Напевно знайдеться більше таких, як Даніель і Жізель, що шукають своїх людей, щоб дружити, і напевно серед нас знайдуться молоді хлопці і дівчата, які схочуть простягнути їм свою руку дружби.

Осип Сливинський,
секретар Манітобської Філії Суспільної Служби Українців Канади.

Вже рік проминає

В першу річницю смерти св. п. проф. Р. Міхняка)

12-го листопада 1983 року українська громада в ЗСА, Канаді та по інших континентах нашого поселення втратила одного із членів своєї громади, земляка Городенщини, виховника нашого покоління св. п. проф. Романа Міхняка.

Проф. Роман Міхняк народився 14-го липня 1891 року в Стрию. Гімназійні студії закінчив у Станиславові, а в роках від 1911 до 1915 закінчив філософічні студії спочатку у Львові, а потім у Відні. Як бойовик Українських Січових Стрільців брав участь у зимових боях у Карпатах, де захворів на тифа і на запалення легенів та попав до шпиталю на лікування. Ця недуга прикувала його надовше. Коли він видужав, почав працювати у ботанічній лябораторії Українського Університету в Кам'янці Подільському. В 1921 році одержав посаду учителя української приватної гімназії і учительської семінарії „Рідної Школи" в Долині коло Стрия. Але недовго судилось там працювати, бо ті школи були розв'язані польською владою. Перейшовши на посаду до Української Гімназії в Коломиї, працював там аж до 1925 року, коли став професором природи і руханки в українській приватній гімназії „Рідна Школа" в Городенці і там працював аж до приходу червоного окупанта в 1939 році.

В мурах гімназії „Рідна Школа" кристалізувався його патріотизм, але це для нього не було вистачальним. Не вистачало бути тільки професором гімназії, скарбником у ній, а також і управителем бурси. Багато уваги приділяв св. п. проф. і економічним справам повіту, цікавився просвітянським рухом, брав участь в організуванні молодечих організацій, головно Пласту. Ця молодь одержувала від професора поради і вказівки, як вона має працювати на своїх місцях у повіті, та як підвищувати свій рівень знання.

Непересічна його активність та багатостороння діяльність виробити йому авторитет й пошану серед громадян повіту. Він займав чільні місця у „Бесіді", був членом Надзірної Ради Повітового Союзу Кооператив, членом Надзірної Ради Районової Молочарні, членом Дирекції Українбанку, Міщанської Родини, стояв у рядах проводу УСК „Пробій" місцевого спортового товариства.

Життєрадісний Р. Міхняк завжди проявляв свій патріотизм і відданість українським справам. Мав своєрідний спосіб життя, а головно по відношенні до нас, тоді ще молодих студентів, а також у громадському житті, та своїх колеґ, професорів у гімназії. У приватному житті був завжди відвертим до своїх друзів у політичних справах. Його товариськість до всіх з'єднали йому багато приятелів на кожному кроці нашого громадського життя. Він був завжди жертвенним на різні акції і допомоги, а в першу чергу, був невідлучним оборонцем Товариства „Рідна Школа" та самої гімназії. Багато праці вклав св. п. професор у розвій гімназії від першого дня, як став її професором. Знав і слідкував за подіями, уболівав над занепадом моралі і етичних норм у нашій громаді. Таврував провідників, що дбали про свої інтереси чужим коштом, дбали про власну славу.

У 1939 році під час большевицької окупації був заарештованим й йому довелося просидіти вісім місяців у Станиславівській тюрмі. За німецької окупації працював до 1944 року в Коломиї в Українській Гімназії та у Промисловій Школі.

Перед другою інвазією большевиків у 1944 році під час великогоісходу покинув рідну землю і опинився разом із ріднею серед воєнних подій в Австрії у Зальцбургу. Там він зорганізував разом із іншими професорами гімназію, де знову став на працю для виховання молоді. Не забував він і про свій Пласт, де алітку провадив пластові табори.

У 1950 році Р. Міхняк переїхав до ЗСА та поселився у Филядельфії, де поступив на працю до шпиталя, у 1952 р. переїхав до Клівленду, і тут знову розгорнув свою діяльність. Вступив до Учительської Громади, допомагав у праці Українського Музею, дописував до різних часописів і журнаків, головно на теми здоров'я. Не переставав вчитись, а здобутими знаннями ділився із іншими у формі рефератів, чи пишучи статті. Любив природу і свій город. У 1970 році здобув навіть шахове мистецтво Клівленду. Студіював філософічні проблеми, а також цікавився проблемами здоров'я і продовження життя людей.

В останньому листі до мене він писав: „Брак єдности, зависть, брак патріотизму, а понад усе політична глупота не дають нам сили і з'єднання, але уважаю, що нам не потрібно зражуватись, ми, напевно, діждемось ще другого Шевченка, діждемось свого пророка, який поведе нас усіх разом до вільної України..."

Його душа була змучена мандрівкою по неспокійних хвилях життя, але, напевно, знайде пристань вічного спокою у стіп Всевишнього, якого так вірно любив й молився. Він був вірним сином своєї Церкви, великим звеличником нашого бл. п. Патріярха Йосифа. Св. п. професор буде і там прохати у Всевишнього кращої долі для своїх найближчих й найдорожчих та для нашої поневоленої України.

Ця втрата діткнула всіх його вихованців, діткнула і нашу громаду, бо коли поглянемо довкола себе, то побачимо, що таких людей уже небагато залишилось у живих, і їх немає ким заступити.

Сьогодні залишились нам тільки спомини і туга за тими часами, коли ми ще були разом із св. п. Р. Міхняком.

Василь Никифорук

Що таке Номис?

(*Продовження зі стор. 2*)

жніми або вигаданими, твори дотепні й живі. Такий, наприклад, роман Євгена Гуцала „Позичений чоловік, абож Хома невірний і лукавий", а на еміґрації, в меншому маштабі — фейлетони Лесі Богуславець з Австралії. Наука наша тут дуже відстає від літератури, а повинні вони були б дорівнювати одні одним кроку.

Згадаю на кінець ще раз Японію. Це одна з наймодернізованіших країн сучасного світу. Але, цупко й рвучко хапаючи нове, японці не забувають старого, міцно його тримаючися, поєднуючи старе з новим і в одязі, і в мистецтві, і в звичаях, і, мабуть, і в мисленні. Та зрештою, ще тоді, коли Японія ще навіть не відкрилася Заходові, це поєднання старого з новим проголосив як політичну, поетичну й ідеологічну проґраму Тарас Шевченко словами „І чужому научайтесь, й свого не цурайтесь". Слова ці загально відомі, вони в кожного на вустах. Бо вони стали — теж прислів'ям. У ряду тих інших прислів'їв, часто далеко старіших, що їх збирав Номис.

Номисівська конференція у Ню Йорку, на яку з'їхалися науковці з півночі (Массачусетс) і з півдня (Вірджінія і Мериленд), стане, сподіваємося, поворотним пунктом у віднові зацікавлень Номисом, українським прислів'ям і науковим вивченням українського фолкльору серед української еміґрації.

Фінікс у поклоні Патріярхові

Блискавкою пронеслася вістка по цілому світі, що помер Блаженніший Патріярх Кардинал Йосиф. „І сумом оповились Юр, Свята Софія, заплакав Київ, Львів і український Рим".

В дні 7-го вересня 1984 року Господь покликав до себе Блаженнішого Патріярха по нагороду. В четвер, 13-го вересня у Фініксі, Аз., в українській католицькій церкві УПДМ о. парох Антін Павлюк в асисті отців-емеритів о. Олешка й о. крилошанина Смаля о 9-ій год. ранку відправили Святу Літургію і Панахиду за спокій душі бл. п. Блаженнішого Патріярха Отця Йосифа, при великій участі парафіян. Отець парох у своїй проповіді згадав тернистий шлях Героя-Ісповідника. Згадав довгі літа перебування його у совєтських концентраційних таборах з подиву гідною силою духу, віддавши весь труд життя для Церкви і українського народу.

Церква була прибрана папськими кольорами. Під час Панахиди братські товариства тримали коругви, а Відділ ООЧСУ і ОСУМ— організаційні прапори.

В неділю, 14-го жовтня, по Службі Божій у церковній залі відбулася Жалобна академія, присвячена пам'яті нашого Ісповідника Віри і Патріярха, зорганізована Товариством за Патріярхальний устрій. На стіні— портрет і свіча, що світлом своїм промовляла до нас усіх зібраних, що він був невмирущим символом боротьби за кращу долю Української Католицької Церкви і народу.

Отець парох Антін Павлюк провів молитву „Отче Наш" разом з парафіянами, що заповнили церковну залю. Голова Товариства за Патріярхальний устрій Омелян Комарницький попросив, щоб присутні, вставши з місць, вшанували пам'ять великого борця і Батька Церкви хвилиною мовчанки.

Пан Салук прочитав лист президента Роналда Реґена з приводу смерти Блаженнішого Патріярха Йосифа Сліпого. Відтак голова Т-ва за патріярхальний устрій Омелян Комарницький відчитав дуже гарно опрацьований реферат.

Відтак п-і Дувірак прочитала гарний вірш: „Помер наш Патріярх", п-і Агащук прочитала вірш „Вмер Батько Церкви і народу".

Відспіванням „Боже, вислухай благання" закінчено Жалобну академію з вірою, що слова нашого Мойсея і Батька, щоб об'єднатися і працею будувати майбутнє УКЦеркви й України, стануть для нас святим заповітом. „І прийде час із попелищ, мов той Фенікс, встане наша Українська Католицька Церква із Патріярхатом і воскресне Україна".

На закінчення висвітлено прозірки із похорону Верховного Архиєпископа Кардинала св. Церкви Блаженнішого Патріярха Йосифа.

Марія Чорненька